

Podsumowanie konsultacji społecznych w KOSZALINIE

- projekt „Konsultacje z mieszkańcami w zakresie miejskich polityk zielonych”

IDEA PROJEKTU

Powstrzymanie negatywnych skutków zmiany klimatu stanowi jedno z ważniejszych wyzwań naszych czasów. W związku z nim w centrum uwagi na całym świecie są działania oparte na zrównoważonym rozwoju i kształtowanie współpracy w obszarze zielonej transformacji. W Unii Europejskiej ma temu służyć Europejski Zielony Ład. Jednym z terenów, gdzie potrzeba szybszego wdrażania odpowiednich rozwiązań, jest region Morza Bałtyckiego. Ważne dla przyspieszenia zielonej transformacji jest zwiększenie zrozumienia i akceptacji dla zielonych polityk w społeczeństwie. Przyczynić się do tego może włączenie osób mieszkających w poszczególnych miastach w kształtowanie lokalnych polityk i podejmowanie decyzji. Może to też pomóc w poprawie jakości tych polityk publicznych.

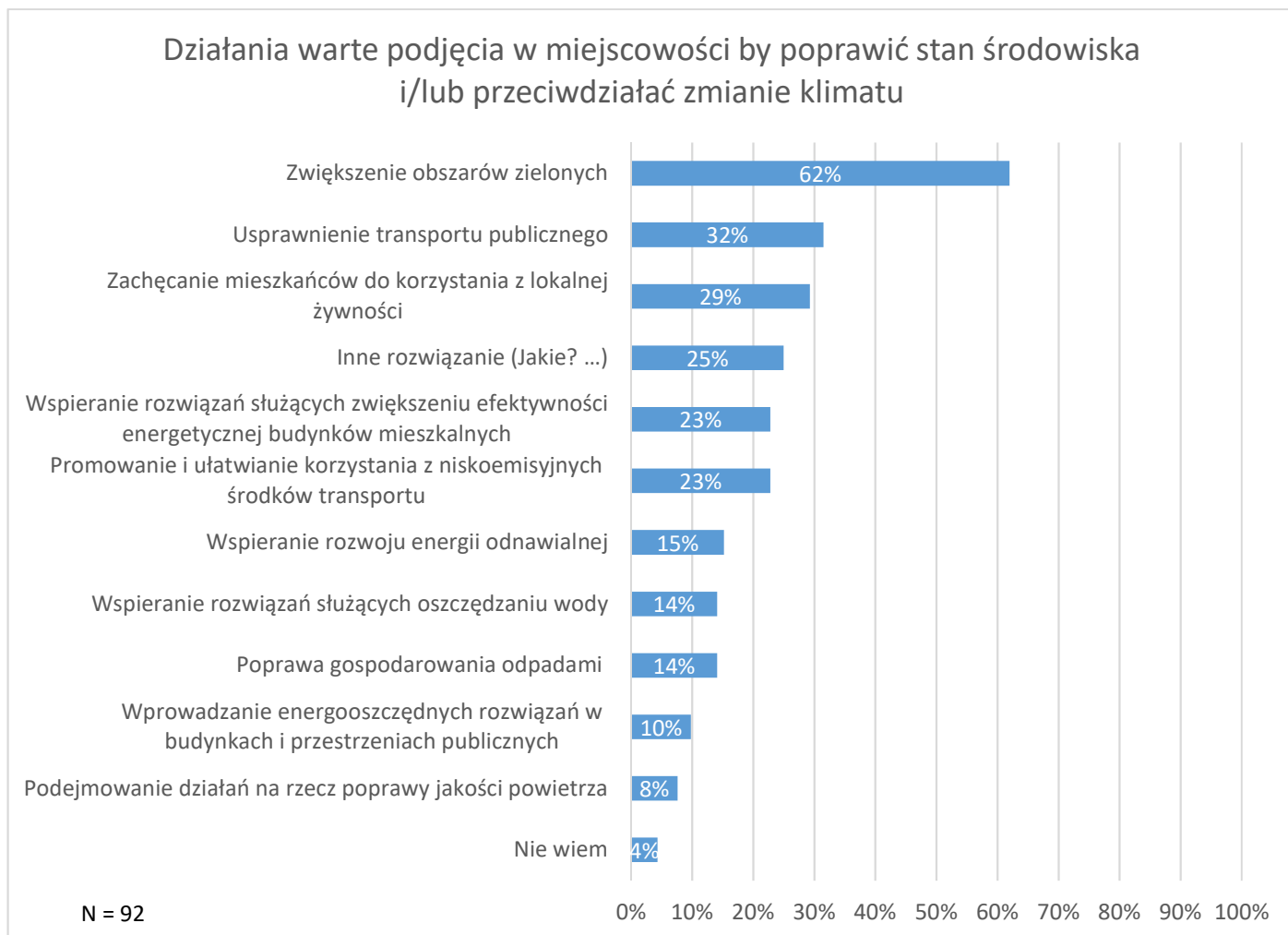
Takie założenia przyświecały działaniom prowadzonym od listopada 2022 do czerwca 2023 roku w grupie 3 organizacji partnerskich z krajów bałtyckich - Instytutu Spraw Publicznych (www.isp.org.pl) z Polski, litewskiego [Polltix](http://polltix.co/) oraz [Providus](http://Providus.com) z Łotwy. W ramach naszego konsorcjum nawiązaliśmy współpracę z władzami 12 gmin miejskich w Polsce, Litwie i Łotwie. Wspólnie z nimi podjęliśmy działania skierowane na włączenie osób mieszkających w wybranych miastach w określenie kształtu decyzji lokalnych władz w sprawach szeroko związanych z przeciwdziałaniem zmianie klimatu oraz służących ochronie środowiska naturalnego. Działanie to uzyskało wsparcie finansowe Rady Państw Morza Bałtyckiego (Council of the Baltic Sea States, <https://cbss.org/>).

W trakcie naszej pracy stosowaliśmy platformę cyfrową do konsultacji społecznych online z mieszkańcami, utworzoną na Litwie (<http://polltix.co/>). Konsultacje prowadzone za pomocą tego narzędzia składają się z pojedynczego pytania, zwięzłego opisu przedstawiającego dane zagadnienie w neutralny sposób, opcji odpowiedzi oraz miejsca na dodatkowy komentarz. W celu dotarcia z informacją o uruchomionych konsultacjach do możliwie szerokiego grona mieszkańców każdego z miast posługiwaliśmy się płatnymi reklamami na portalu Facebook, które były profilowane do osób deklarujących związek z miastem.

WYNIKI KONSULTACJI W KOSZALINIE

W Koszalinie działania związane z gromadzeniem opinii mieszkańców trwały od początku marca do 12 czerwca br. W tym czasie zadaliśmy osobom mieszkającym w mieście za pośrednictwem platformy <http://polltix.co/> 4 pytania. Pierwsze mało charakter bardziej przekrojowy i dotyczyło preferencji odnoszących się do szerokiego wachlarza możliwych do zastosowania rozwiązań. Zostało ono w takim samym brzmieniu zadane we wszystkich uczestniczących w projekcie miastach. Kolejne pytania dotyczyły już konkretnych spraw istotnych dla Koszalina. Poniżej przedstawiono wyniki odpowiedzi uzyskanych w trakcie następujących po sobie rund zbierania opinii mieszkańców.

Pytanie 1: Jakiego typu działania mające na celu poprawę stanu środowiska i/lub przeciwdziałanie zmianie klimatu powinny być podjęte w naszej miejscowości w pierwszej kolejności? [pytanie wielokrotnego wyboru]

Na tym etapie konsultacji wzięły udział 92 osoby związane z Koszalinem. Wśród trzech najczęściej wskazywanych przez nie odpowiedzi znalazły się:

- ☒ Zwiększenie obszarów zielonych (np. poprzez zadrzewianie, tworzenie łąk kwiatowych) i poprawa ich czystości,
- ☒ Usprawnienie transportu publicznego,
- ☒ Zachęcanie mieszkańców do wykorzystywania lokalnej żywności, np. poprzez wspieranie zakupów bezpośrednich od producentów, targowisk dla rolników, tworzenie ogrodów społecznych.

Zaraz za nimi pod względem częstości wskazań uplasowała się odpowiedź „Inne rozwiązanie”. Jednak osoby, które ją wybrały, nie zawsze zdecydowały się wykorzystać potem pole do przekazania komentarzy, by przedstawić inny pomysł warty zrealizowania. Pojawiły się

za to bardziej ogólne komentarze dotyczące działań, które należy podjąć w mieście. Podobny wydźwięk miały też komentarze przekazane przez osoby, które wybrały też preferowane przez siebie rozwiązania z zawartej w pytaniu listy. Wszystkie można podzielić na trzy kategorie. Warto przyjrzeć się im bliżej, ponieważ mogą być wyrazem potrzeb lub oczekiwań występujących również w szerszej grupie mieszkańców (co jednak wymagałoby weryfikacji w trakcie kolejnych konsultacji lub w badaniu społecznym).

1. Pomysły na rozwiązania, które warto podjąć w mieście:

Budowa nowych i rozbudowa istniejących ROD na terenie Koszalina [mężczyzna, 45 lat]

1. Poprawa gospodarowania odpadami (np. odbioru odpadów, ich selekcji, recyklingu). 2. Usprawnienie transportu publicznego. 3. Akcje zbierania elektrośmieci / ubrań zniszczonych za drzewko. 4. Wspieranie lokalnych rolników poprzez kupowanie u nich. [kobieta, 30 lat]

Automaty do odbioru opakowań jako narzędzie edukacji i wskazywania poparcia dla wybranych klubów sportowych i NGO. [mężczyzna, 41 lat]

Potrzebne są kampanie podnoszące świadomość m.in. w zakresie korzystania z publicznego transportu i rowerów, segregacji śmieci. Niezbędna jest poprawa infrastruktury pieszo-rowerowej, odpowiednia organizacja ruchu z działaniami dającymi priorytet pieszym i rowerzystom, woonerfy, zielono-niebieska infrastruktura. [kobieta, 47 lat]

Przygotowanie rozwiązań formalnych pozwalających na nasadzenia zieleni wzdłuż dróg w mieście, podobnie jak to funkcjonuje w innych miastach. [mężczyzna, 45 lat]

Rewitalizacja doliny dwóch stawów przy. ul. Prostej [mężczyzna, 32 lat]

Poprawić funkcjonowanie komunikacji miejskiej [kobieta, 48 lat]

Drastyczne zmniejszenie liczby samochodów w centrum miasta [mężczyzna, 47 lat]

2. Uwagi odnoszące się do funkcjonowania Urzędu Miasta lub spółek komunalnych:

Rozumiem, że to UM będzie się zajmować zwiększaniem obszarów zielonych. Ale to za mało. Należy jeszcze wyegzekwować to od innych podmiotów. Między innymi od KSM "Przylesie", która wciąż wycina zupełnie zdrowe wielkie drzewa, a nowych nasadzeń nie widać. To samo dotyczy KFC, które zniwelowało górkę z drzewami i krzewami między wieżowcami a ulicą. Wycięli duże ponad 30-letnie drzewa, a posadzili kilka cieniutkich brzoźek. Trawnik na ich terenie aż prosi się o jakieś drzewa. Za to wokół nich i osiedla wciąż pełno śmieci z resztkami jedzenia, a koszy na śmieci na osiedlu prawie nie ma. [kobieta, 74 lata]

Należy nie niszczyć cyklicznie singletrack na Chełmskiej. Jego dewastacja przez harwestery z nadleśnictwa sprawia że my rowerzyści wracamy do samochodów... z których przesiedliśmy się wcześniej na rowery. No durny to kierunek, auta zanieczyszczają środowisko. [kobieta, 40 lat]

Transport publiczny w mieście zdecydowanie wymaga poprawy. Chętnie przesiądę się z auta na autobus, kiedy będę mieć bliżej domu przystanek i dojazd do pracy będzie mi zajmował 10-15 minut zamiast ponad pół godziny (autem jadę 5-6 minut, pieszo pół godziny) [kobieta, 47 lat]

To co się dzieje w ostatnim roku z MZK to jeden wielki żart - tworzenie "tymczasowych" rozkładów jazdy, które zostają na stałe, podwyższenie cen za bilety kosztem mniejszej liczby kursów. Brak biletów wspólnych - można by dogadać się z innymi przewoźnikami lokalnymi. Ponadto brak sensownych połączeń podmiejskich ze Świeszymem, Starymi Bielicami czy Sianowem. Jak to ma zachęcać do korzystania z transportu publicznego? Po drugie notoryczne niszczenie zieleni (np. parkowanie aut na terenach zielonych - choćby obok MOPS-u i brak wyciągania konsekwencji) czy wycinanie drzew (np. na Górze Chełmskiej) oraz tragicznie wyglądająca przestrzeń zielona na osiedlach bloków czy domków, o której nikt już nie pamięta. [mężczyzna, 27 lat]

3. Komentarze ogólne, odnoszące się do samej problematyki konsultacji:

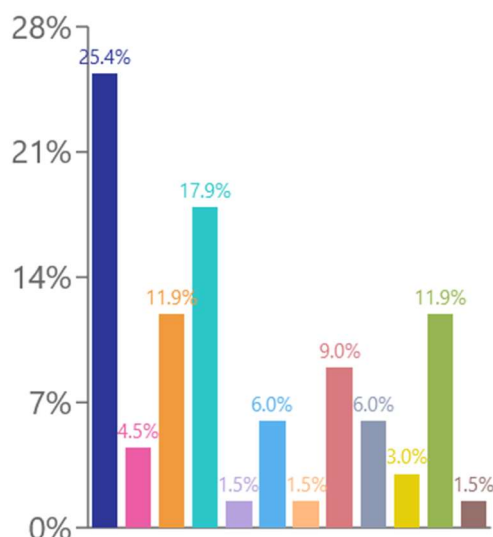
Wiele z tych działań powinna się dziać niejako z automatu stąd chęć z mojej strony zaznaczenia wszystkich punktów. Kwestia zielonej transformacji na każdym poziomie (samorząd, mieszkańcy) powinna przyświecać każdej nowej inwestycji i każdemu działaniu w tym edukacji. [kobieta, 43 lata]

W pytaniu o charakterze ogólnym uzyskano największą liczbę odpowiedzi. Z tego względu warto się jeszcze przyjrzeć ich rozkładowi w podziale na podstawowe cechy demograficzne osób uczestniczących w konsultacjach. Należy jednak podchodzić do tych wyników ostrożnie, ponieważ do ich opracowania można było wykorzystać mniejszą liczbę odpowiedzi niż zostały uwzględnione w przypadku analizy wszystkich odpowiedzi uzyskanych na omawiane pytanie. Analiza rozkładu odpowiedzi w podziale na płeć oraz wiek mieszkańców możliwa była jedynie u osób, które zdecydowały się oddać głos po zalogowaniu się na platformie Polltix. Zrobiło tak 57 osób. Natomiast w przypadku osób, które zaznaczyły preferowane odpowiedzi, ale nie zdecydowały się zalogować na platformie, nie było dostępu do informacji o ich cechach demograficznych.

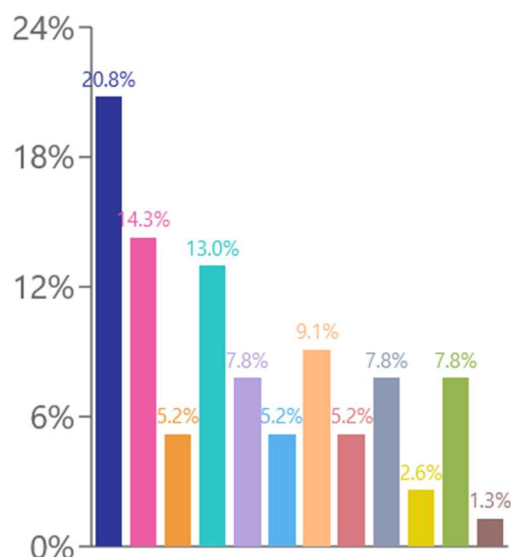
PYTANIE: Jakiego typu działania mające na celu poprawę stanu środowiska i/lub przeciwdziałanie zmianom klimatu powinny być podjęte w Koszalinie w pierwszej kolejności?

Odpowiedzi uzależnione od płci udzielających je osób (N = 57):

Mężczyźni

Kobiety

Legenda:

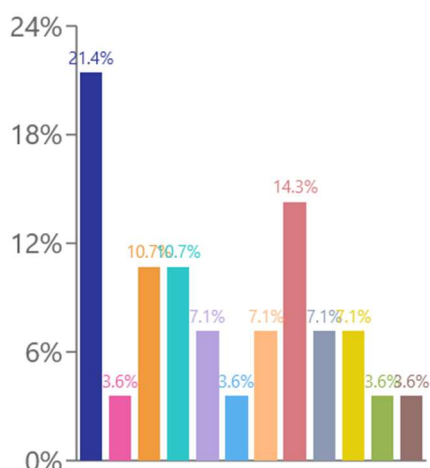
- Zwiększenie obszarów zielonych (np. poprzez zadrzewianie, tworzenie łąk kwietnych) i poprawa ich czystości
- Zachęcanie mieszkańców do wykorzystywania lokalnej żywności, np. poprzez wspieranie zakupów bezpośrednich od producentów, targowisk dla rolników, tworzenie ogrodów społecznych
- Promowanie i ułatwianie korzystania z niskoemisyjnych środków transportu (pojazdy elektryczne, rowery, hulajnogi)
- Usprawnienie transportu publicznego
- Wspieranie rozwoju energii odnawialnej (ze słońca, wiatru, itd.)
- Poprawa gospodarowania odpadami (np. odbioru odpadów, ich selekcji, recyklingu)
- Wprowadzanie energooszczędnych rozwiązań w budynkach i przestrzeniach publicznych (np. obniżanie temperatury, stosowanie energooszczędnych żarówek, izolacja okien)
- Wspieranie rozwiązań służących zwiększeniu efektywności energetycznej budynków mieszkalnych (np. wymiana źródeł ciepła, izolacja okien i ścian, polepszenie wentylacji)
- Wspieranie rozwiązań służących oszczędzaniu wody (np. ponowne wykorzystanie tzw. wody szarej, zbieranie deszczówki)
- Podejmowanie działań na rzecz poprawy jakości powietrza
- Inne rozwiązanie (proszę wpisać w miejscu na komentarz poniżej)
- Nie wiem / Brak opinii

Analiza przedstawionego powyżej wykresu pokazuje, że trochę większa była grupa mężczyzn uczestniczących w konsultacjach niż kobiet, wskazujących na potrzebę zwiększenia obszarów zielonych, usprawnienia transportu publicznego i wspierania zwiększenia efektywności energetycznej budynków mieszkalnych. Ponadto, wyraźnie większa była grupa mężczyzn niż kobiet, dla których ważne są działania skierowane na promowanie korzystania z niskoemisyjnych środków transportu i wprowadzanie ułatwień w tym zakresie.

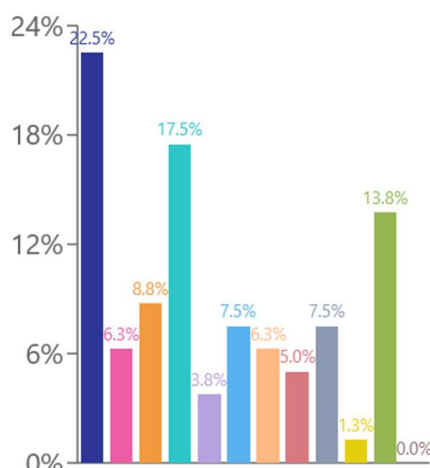
Wśród kobiet zdecydowanie większa grupa wskazała na potrzebę zachęcania mieszkańców do wykorzystywania lokalnej żywności, wspierania rozwoju energii odnawialnej i wprowadzania energooszczędnych rozwiązań w budynkach i przestrzeniach publicznych. Trochę większy odsetek uczestniczących w konsultacjach kobiet wybrał odpowiedzi dotyczące poprawy gospodarowania odpadami oraz wspierania oszczędzania wody.

Odpowiedzi w zależności od wieku osób uczestniczących w konsultacjach (N = 57):

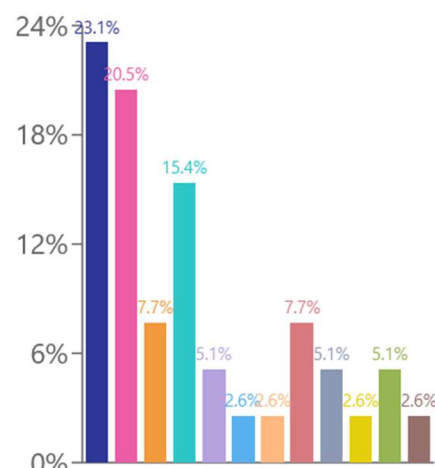
Wiek: 16-29

Wiek: 30-49

Wiek: 50+

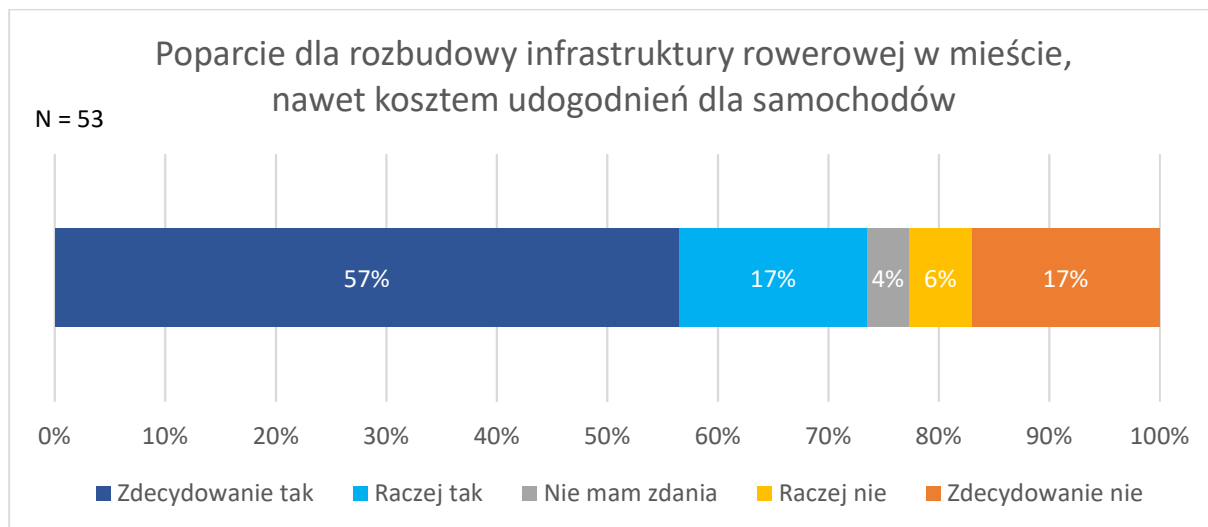
Dane przedstawione na powyższych wykresach pokazują, że w grupie najmłodszych osób uczestniczących w konsultacjach (w wieku 16-29 lat) częściej niż w pozostałych grupach wiekowych wskazywano na potrzebę promowania niskoemisyjnych środków transportu, wspierania rozwiązań służących zwiększeniu efektywności energetycznej budynków mieszkalnych i podejmowanie działań na rzecz poprawy jakości powietrza. Nieznacznie więcej osób w tym wieku popiera też wspieranie rozwoju energii odnawialnej. Osobom najmłodszym wyraźnie rzadziej natomiast zależy na zachęcaniu mieszkańców do wykorzystywania lokalnej żywności, usprawnieniu transportu publicznego i mniej niż osobom w średnim wieku na poprawie gospodarowania odpadami. Największy był w tej grupie odsetek osób nie posiadających własnego zdania.

W grupie osób w wieku największej aktywności zawodowej (30-49 lat) częściej niż w innych wskazywano natomiast na potrzebę usprawnienia transportu publicznego i poprawy gospodarowania odpadami. Natomiast rzadziej deklarowano potrzebę wspierania rozwoju energii odnawialnej, zwiększania efektywności energetycznej budynków mieszkalnych i trochę mniej podejmowania działań na rzecz poprawy jakości powietrza.

Wśród najstarszych uczestników i uczestniczek konsultacji (50+ lat) największy był odsetek osób wskazujących na potrzebę podjęcia działań skierowanych na zachęcanie mieszkańców do wykorzystywania lokalnej żywności. Natomiast najmniejsza grupa podkreślała, że należy poprawić gospodarowanie odpadami, wprowadzić energooszczędne rozwiązania w

budynkach i przestrzeniach publicznych oraz wspierać rozwiązania służące oszczędzaniu wody.

Pytanie 2: Czy popiera Pan/i działania skierowane na rozbudowę infrastruktury rowerowej w mieście, jeśli miałyby się to odbywać kosztem udogodnień dla samochodów? [jednokrotny wybór]

Odpowiedzi na pytanie udzieliły 53 osoby. Zdecydowana większość z nich wypowiedziała się pozytywnie na temat podjęcia takich działań (74% poparło je zdecydowanie lub raczej).

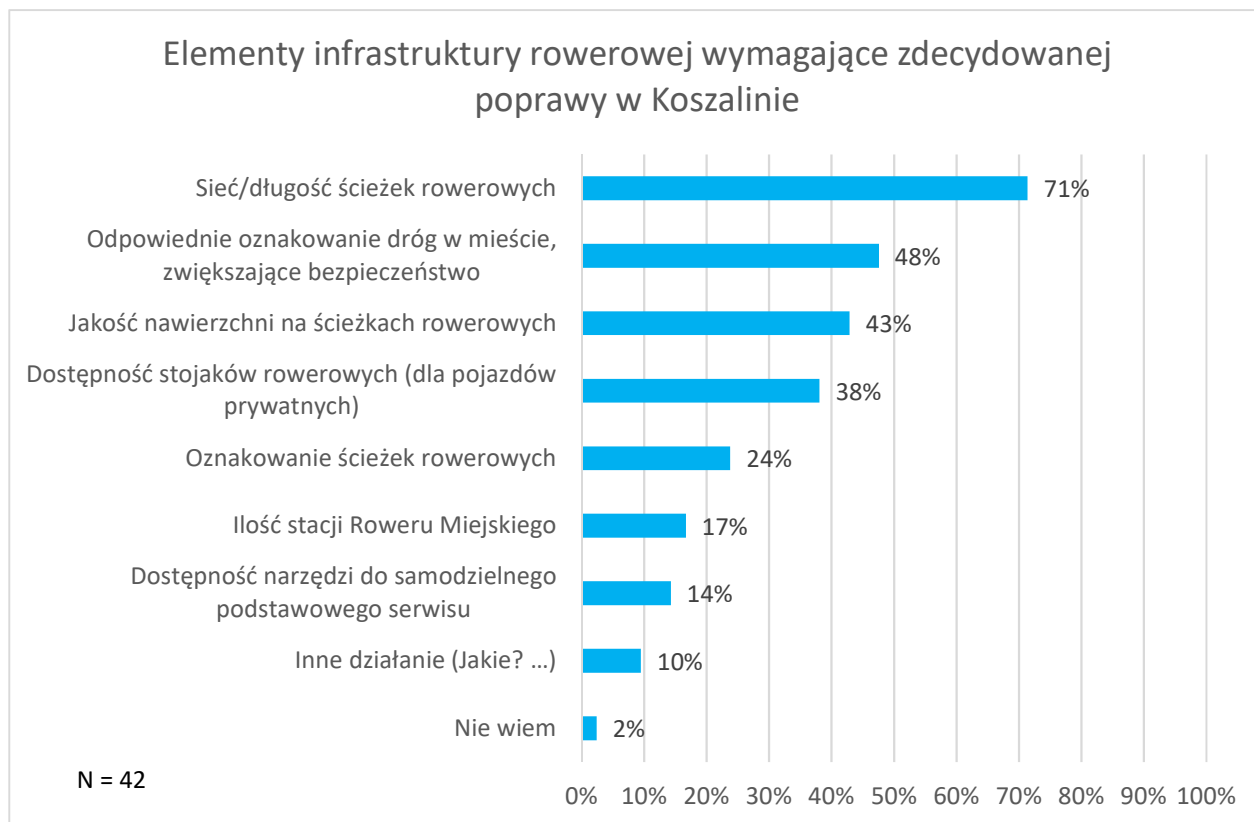
W komentarzach dodanych do odpowiedzi na to pytanie podkreślano jakie potrzeby w ramach usprawnienia infrastruktury rowerowej są w Koszalinie:

Centrum miasta jest bardzo ubogie, a w zasadzie to nie ma nic poza stacją dla roweru miejskiego (nie korzystam - jeżdżę swoim) i ścieżką, która kończy się na wysokości dawnego Empiku. Na szczęście na trasie „praca - dom” jest dobrze ze ścieżkami [kobieta, 56 lat]

Czasami używam roweru na krótkie odległości i widzę, że w wielu miejscach w Koszalinie rower nie jest bezpiecznym środkiem transportu. [mężczyzna, 67 lat]

Popieram rozwiązanie [odpowiedź: Raczej tak], o ile nie będzie się to wiązało ze ścięciem drzew. [kobieta, 32 lata]

Pytanie 3: Proszę zaznaczyć, które z wymienionych poniżej elementów infrastruktury przeznaczonej dla rowerzystów wymagają zdecydowanej poprawy w Koszalinie? [możliwy wybór maksymalnie 3 odpowiedzi]

W tej części konsultacji wzięły udział 42 osoby. Najczęściej wskazały na potrzebę:

- ☒ Rozbudowy ścieżek rowerowych,
- ☒ Poprawy oznakowania dróg w mieście, by zwiększyć bezpieczeństwo poruszania się rowerem,
- ☒ Udoskonalenia jakości nawierzchni na ścieżkach rowerowych.

W komentarzach dodanych przy tym pytaniu osoby uczestniczące w konsultacjach wskazywały zarówno konkretne rozwiązania dotyczące ścieżek rowerowych, które warto wprowadzić w mieście, jak i odnosiły się ogólnie do sytuacji ruchu rowerowego w mieście.

1. Propozycje konkretnych rozwiązań dot. ścieżek rowerowych:

Bardzo brakuje ścieżki rowerowej od dawnego Empiku do Dworca PKP wzdłuż Zwycięstwa (a da się ją zrobić kosztem parkingów) - jazda chodnikiem wśród pieszych tam to tragedia oraz przydałoby się kontra pasy dla rowerów na ulicach jednokierunkowych (np. obok sądu). Po drugie straż miejska powinna zacząć wystawiać mandaty osobom, które parkują na chodnikach połączonych ze ścieżkami rowerowymi, bo do tej pory mają to w d... (proszę zobaczyć co się dzieje choćby

przy Drzewiańskiej na ul. Zwycięstwa lub obok przystanku Zielona 02). [mężczyzna, 27 lat]

Poprawy wymaga ciągłość ścieżek rowerowych. [mężczyzna, 31 lat]

Najważniejsze jest zbudowanie sieci dróg rowerowych w śródmieściu oraz uzupełnienie luk w innych miejscach oraz kontrast na ulicach jednokierunkowych. Potrzeba jeszcze przynajmniej 10 stacji roweru miejskiego. [mężczyzna, 43 lata]

Śródmieście jest praktycznie nie przystosowane do jazdy rowerem. Przykładem jest stacja rowerowa pod ratuszem i żadnej ścieżki rowerowej. Miasto usilnie wypycha rowerzystów na chodnik. Brak ścieżek wytyczonych na ulicy. Zwróć uwagę na ulice poprzez ograniczniki na środku, a rowerzystów wypycha się na wąskie chodniki (patrz Traugutta). Miasto mówi o ograniczaniu ruchu w centrum a od lat nic w tym kierunku nie robi. Zastania się brakiem środków i kłótnią z biurem architektonicznym. Tymczasem już dawno mogłoby wytyczyć ścieżki rowerowe na jezdniach. Co jest bez kosztów. [mężczyzna, 36 lat]

Potrzebne jest obniżenie krawężników do poziomu jezdni w miejscach przejazdów! To ważne dla wygodnej i bezpiecznej jazdy, szczególnie z dziećmi. [kobieta, 53 lata]

Należy zlikwidować kontra pas oraz śluzy. [mężczyzna, 45 lat]

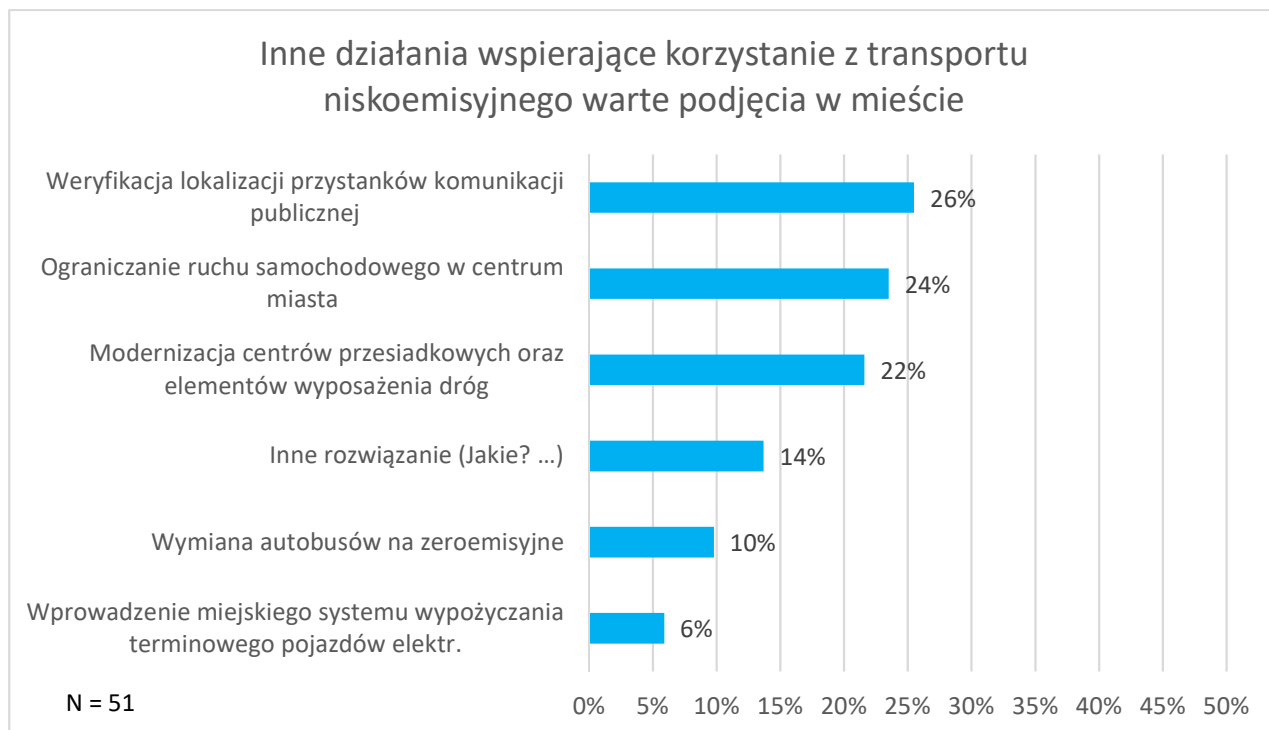
2. Uwaga ogólna odnosząca się do funkcjonowania ruchu rowerowego:

Rower powinien zawsze mieć pierwszeństwo przed samochodem. Rowerzysta musi czuć się bezpiecznie a nie wiecznie sprawdzać, który samochód chce go rozjechać. [kobieta, 60 lat]

Pojawił się też komentarz nie związany z tematem konsultacji, ale dotyczący kwestii mobilności mieszkańców (z wykorzystaniem transportu publicznego):

Potrzebne jest dofinansowanie miasta do poszerzenia siatki regionalnych połączeń kolejowych. [mężczyzna, 44 lata]

Pytanie 4: Jakie inne działania wspierające korzystanie z transportu niskoemisyjnego lub bez-emisyjnego powinny być Pana/i zdaniem podjęte w mieście (poza systemem rowerów miejskich)? [jednokrotny wybór]

Na ostatnie z pytań zadanych mieszkańcom miasta odpowiedzi udzieliło 51 osób. Najczęściej wskazały na potrzebę:

- ☒ Weryfikacji lokalizacji przystanków komunikacji publicznej, by były bardziej dogodnie dla mieszkańców,
- ☒ Ograniczania ruchu samochodowego w centrum miasta, by zachęcać mieszkańców do korzystania z transportu publicznego,
- ☒ Modernizacji centrów przesiadkowych oraz elementów wyposażenia dróg i ulic w infrastrukturę służącą obsłudze transportu publicznego i pasażerów.

Kilka propozycji dodatkowych działań, które w szczególności zachęcałyby mieszkańców Koszalina do częstszego korzystania z transportu publicznego lub ogólnie poprawiłyby system komunikacji w mieście, przedstawiono w komentarzach do tego pytania:

Wprowadzenie dni, w których przejazd komunikacją miejską będzie darmowy.
[kobieta, 32 lata]

Zwiększenie częstotliwości kursowania autobusów, aby komunikacja miejska była wygodna i można było nią dojechać na odpowiednią godzinę. [kobieta, 42 lata]

Najważniejsza jest zmiana siatki połączeń komunikacji miejskiej w taki sposób, by odpowiadała potrzebom zmieniającego się miasta. Potrzeba skokowego zwiększenia nakładów na komunikację miejską i zwiększenia częstotliwości kursowania

autobusów. Potrzeba nowoczesnej komunikacji miejskiej czyli takiej, że wychodzi się na przystanek, a nie na autobus. [mężczyzna, 43 lata]

Chętnie zrezygnuję z posiadania samochodu, jeśli będę miała możliwość wypożyczenia pojazdu w weekend w celu wyjazdu poza miasto. Za rozsądną opłatą. Siatka połączeń komunikacji miejskiej musi być gęsta i pokrywać lepiej miasto. [kobieta, 60 lat]

Przeprojektowanie połączeń komunikacji miejskiej tak, aby mieszkańcy osiedli mogli rozważyć posiadanie jednego samochodu na rodzinę. Skandaliczne jest niezaopatrzenie w komunikację osiedla na Żytniej, którego mieszkańcy co rano i każdego popołudnia starają się dostać do pracy lub z powrotem jadąc własnym transportem. [kobieta, 48 lat]

Należy wprowadzić wjazd do miasta tylko dla mieszkańców Koszalina, a dla samochodów z inną rejestracją parkingi na obrzeżach miasta oraz zaprzestać budowy drogi i wprowadzić zakaz wjazdu samochodów na Górę Chełmską. [kobieta, 57 lat]

Podobnie jak w przypadku komentarzy dodanych do odpowiedzi na pozostałe pytania zadane mieszkańcom, jak się wydaje, warto przyrzeć się bliżej tym wypowiedziom. Mogą one być wyrazem ich realnych potrzeb i wskazówką działań wartych podjęcia przez Urząd Miasta.

Opracowanie: Filip Pazderski (Instytut Spraw Publicznych, ISP)